

שני שעירים במחיר שוה, (2) ובלקחתן, שקנייתם תהיה כאחד, באותה שעה. (3)

ואף על פי שאין שני השעירים שוין במראה ובקומה ובדמים, הרי הן כשירין בדיעבד, מפני שאין דבר זה מעכב, אלא מצוה לכתחילה.

וכן אם לקח אחד היום ואחד למחר, הרי הן

כשרין, ואף על פי שלא היתה לקיחתן כאחד, מפני שאין זה אלא מצוה לכתחילה.

ואם מת אחד מהם, משני השעירים, הרי:

אם עד שלא הגריל [לפני ההגרלה] מת, יקח בן זוג לשני, לשעיר החי. [כמו ששנינו לעיל שאם לקח אחד היום ואחד למחר, כשרים]. (4)

ותירצו שדוקא בני אדם יש להם בפרצופם ובקומתם הבדלים בין איש לרעהו, אבל בבעלי חיים יתכן שיהיו שוים במראה ובקומה.

וחזרו והקשו: בירושלמי אמרו שאפילו חיטה אינה דומה לחברתה לגמרי, וכל שכן בהמה!

ותירצו: דוקא לענין בני אדם צריך שיהיו שוים לגמרי. אבל לענין בעלי חיים מספיק שיהיו שוים עד כמה שאפשר. תוספות ישנים, תוספות רא"ש, ומובא בהרחבה בריטב"א.

וכתב הריטב"א שכך נראה גם מפירוש רש"י שפירש שוין במראה — שיהיו שניהם לבנים או שחורים. [כלומר, שמספיק שיהיו שוים בצבעם, ואין צריך שיהיו שוים בצורתם].

2. בירושלמי מבואר שהכוונה היא שיהיו שני השעירים שוים בשומנם שראוי לקחת עליהם מחיר שוה. ואפילו אם קנה אחד בדמים יתירים מחברו הרי זה בכל "שוים בדמים". אבל אם אין שני השעירים שוים בשומנם, וקנה את שניהם במחיר אחד, אין זה בגדר שוים בדמים. ועיין רש"ש.

3. ואיך יתכן שיקנה את שני השעירים באותה שעה ממש?

כתבו תוספות ישנים שדבר זה יתכן בשני אופנים:

א. כגון שקנה את שניהם מאדם אחד.

ב. כגון שקנו את שני השעירים משני אנשים,

ושני המוכרים עשו שליח אחד לקבל עבור שניהם את המעות. ולענין הקדש מעות קונות שנאמר "ונתן הכסף וקם לו".

וכתב על זה בתוספות הרא"ש: קצת קשה לדבריהם, מדוע המשנה אמרה בסיפא "לקח אחד היום ואחד מחר כשרים בדיעבד"? הרי היה יכול לומר לקח שניהם משני בני אדם [שלא על ידי שליח] כשרים בדיעבד!

ורבנו אליקים פירש: "ולקיחתן כאחד" שלקיחתן תהיה באותו יום, משמע מדבריו שאין צריך שיקנה את שניהם באותה שעה ממש. ושלא כדברי תוספות ישנים [ולדבריו מדויק המשך המשנה "לקח אחד היום ואחד למחר"].

4. הקשו תוספות ישנים: בגמרא מבואר ששעיר שלקחוהו לשם שני שעירי החטאת ולא הגרילו עליו אפשר לשנות ולהקריבו לשם שעיר החטאת [של יום הכיפורים] הנעשה בחוץ, ואם כן, כאשר מת שעיר אחד, יכול לקחת שנים אחרים יחד ולהגריל עליהם, [ויקיים את המצוה — שתהיה לקיחתן כאחת], ואת הראשון יקח לשם שעיר הנעשה בחוץ!

ותירצו: מדובר שכבר לקח שעיר אחר לצורך שעיר הנעשה בחוץ. וכן כתוב בתוספות הרא"ש.

אבל הריטב"א כתב שאין מצות לקיחתם כאחד חשובה כל כך, עד שנוקה את השעיר הראשון לשם שעיר הנעשה בחוץ [ועיין שיח יצחק על תוספות ישנים].